

Редакційна колегія:

Іванишин В. В., д-р екон. наук, професор, член-кореспондент НААН, заслужений працівник сільського господарства України, ректор ЗВО «ПДУ»;

Бялковська О. А., д-р екон. наук, доцент, проректор з навчальної, наукової та міжнародної діяльності ЗВО «ПДУ»;

Волощук Ю. О., д-р екон. наук, доцент, директор навчально-наукового інституту заочної і дистанційної освіти ЗВО «ПДУ»;

Гуменюк І. І., канд. філол. наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов ЗВО «ПДУ»;

Чайковська О. В., канд. філол. наук, викладач кафедри іноземних мов ЗВО «ПДУ»;

Роляк А. О., канд. пед. наук, доцент кафедри іноземних мов ЗВО «ПДУ»;

Попель Н. А., викладач кафедри іноземних мов ЗВО «ПДУ»;

Куницьо О. І., викладач кафедри іноземних мов ЗВО «ПДУ».

*Рекомендовано до публікації Вченою радою
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»
(протокол №3 від 26 травня 2022 р.)*

Відповідальний за випуск: Гуменюк І.І.

О 72 **Освітній простір ХХІ ст.: виклики та перспективи :** збірник наукових праць II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих вчених і здобувачів вищої освіти (21 квітня 2022р., м. Кам'янець-Подільський). – Кам'янець-Подільський : Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2022. – 257 с.

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених і здобувачів вищої освіти «Освітній простір ХХІ ст.: виклики та перспективи» (Кам'янець-Подільський, 21 квітня 2022 р.). Доповіді учасників відображають різноаспектні емпіричні і теоретичні дослідження та результати власного наукового і педагогічного досвіду.

Тексти публікацій подаються в авторському редагуванні.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей. Точка зору авторів публікацій може не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

УДК 378. "20" (06)

З М І С Т

ЗМІСТ.....	3
ВСТУПНЕ СЛОВО.....	7
СЕКЦІЯ 1. ВІРТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ СУЧАСНОГО ЗВО.....	9
<i>Бабушко С. Виклики дистанційного навчання у вищій школі.....</i>	<i>9</i>
<i>Васильчишен О., Мушеник І. Сучасні тенденції розвитку дистанційного навчання студентів ВНЗ.....</i>	<i>13</i>
<i>Грабевник Т., Драгола Л. Вплив дистанційної форми навчання на психічне здоров'я студентів та викладачів.....</i>	<i>15</i>
<i>Hrip A., Ageicheva A. ICT usage main aspects in startup projects translation.....</i>	<i>18</i>
<i>Гуменюк І., Волощук Ю. PR-технології як спосіб привернення уваги в інтернеті.....</i>	<i>21</i>
<i>Humeniuk I. The influence of virtual educational space on the stress resistance of future veterinarians.....</i>	<i>26</i>
<i>Humeniuk O., Humeniuk I. Virtual educational environment in the system of ESL teaching.....</i>	<i>31</i>
<i>Jattal M. Investigating the impact of agility in management at the higher educational sector in the uae, during the time of crisis.....</i>	<i>35</i>
<i>Дудзяк Б., Мушеник І. Дистанційне навчання в Україні.....</i>	<i>38</i>
<i>Кульбанська Р. Formes de mise en oeuvre de l'enseignement des langues étrangères à distance.....</i>	<i>40</i>
<i>Макеєва А., Бабушко С. Цифрові інструменти дистанційного навчання в університетах Швеції.....</i>	<i>43</i>
<i>Mansi, Rozhenko I. Distance learning social and cultural understanding in the higher education system.....</i>	<i>47</i>
<i>Отвіновська А., Насмінчук І. Віртуальний простір соціальної мережі: налагодження бізнесу за допомогою таргетованої реклами як метод просування компанії.....</i>	<i>50</i>
<i>Rapel N. Le langage universel de communication sur internet.....</i>	<i>53</i>
<i>Скотинянська А., Попель Н. Віртуальне спілкування і нетикет.....</i>	<i>56</i>
<i>Соколова В., Мушеник І. Використання сучасних технологій підвищення ефективності взаємодії клієнт-серверних архітектур.....</i>	<i>59</i>
<i>Тимчук С., Мушеник І. Досвід впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес.....</i>	<i>63</i>
<i>Трофименко А. Застосування нових інформаційних технологій як основа ефективного розвитку іншомовної складової професійної компетентності студентів немовного вишу.....</i>	<i>66</i>

СЕКЦІЯ 2. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИКИ ТА ТЕХНІКИ У ВИКЛАДАННІ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ТА ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН СУЧАСНОГО ЗВО	69
Вербіцька Ю. <i>Методи інтерактивного навчання при викладанні дисциплін.</i>	69
Власенко Н., Коваль Т. <i>Переваги використання інформаційно-комунікативних технологій у вищій освіті</i>	73
Голіней В., Ляска О. <i>Проблема встановлення психолого-педагогічного контакту в дистанційній формі навчання</i>	76
Кірдан С., Юрченко О. <i>Інноваційні технології у викладанні обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів як складник забезпечення якості освітньої діяльності</i>	80
Кукліновська Ю., Попель Н. <i>Розвиток дистанційної освіти в Україні</i>	83
Лісовський М., Коваль Т. <i>Програмні засоби підтримки та їх використання у навчальному процесі</i>	86
Нагибась О., Чайковська О. <i>Вивчення англійської мови за допомогою пісень</i>	89
Постернак К. <i>Критичне мислення, як умова розвитку особистості в освітньому середовищі вищої школи</i>	94
Osadchuk Y., Roliak A. <i>Transformations of European university education</i>	98
Rozputniak M., Roliak A. <i>A new dimension of education towards 2030: brief analysis of Incheon Declaration</i>	102
Соловей Л. <i>Прогресивний розвиток вищої освіти у Швеції в умовах євроінтеграції: досвід для України</i>	106
Stavchanskyi V., Chaikovska O. <i>Research on “False Friends” of an interpreter in EFL learning</i>	110
Трошкін В., Бабушко С. <i>Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти Великої Британії</i>	114
Frasyniuk N. <i>Blended learning as an effective form of modern education</i>	118
Хайнацька В., Мушеник І. <i>Використання мультимедійних технологій в навчальному процесі</i>	122
Юраш І., Коваль Т. <i>Мультимедійні технології як засіб оптимізації навчальної діяльності</i>	125
СЕКЦІЯ 3 ІНОЗЕМНІ МОВИ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ	128
Банар Л. <i>Інноваційні технології у вивченні іноземних мов</i>	128
Блаженець К., Свідер І. <i>Основи дослідження взаємозв'язку мови та емоцій</i>	132
Bratytsya G. <i>Die förderung der schreibkompetenz: sprachliches lernen digital</i> ...	136

<i>Василевська А., Свідер І. Теоретико-методологічні засади дослідження молодіжного сленгу...</i>	138
<i>Голуб М., Кунцьо О. Особливості німецькомовних інструкцій з використання фунгіцидів: порівняльний аналіз...</i>	142
<i>Halytska M. Didactic materials in professionally-oriented foreign languages learning...</i>	146
<i>Dubinska A. Strategies for motivating students to speak in ESL classes...</i>	148
<i>Kruk A. The use of critical thinking technologies in the formation of students' communicative competence in English classes...</i>	151
<i>Кунцьо О. Особливості застосування когнітивної методики викладання EFL...</i>	154
<i>Lytyuniuk O. Improving students' English writing abilities...</i>	158
<i>Netecha Y., Nykytiuk S. Pragmatic aspect of fragrance advertisement in the eastern market...</i>	162
<i>Pavlovska A., Roliak A. Master's programs in business and management: Swedish educational environment...</i>	167
<i>Roliak A. Business English program content for Masters in Economics: competence-based approach and new reality...</i>	171
<i>Романко Л., Чайковська О. Особливості вживання та переклад англomовних сполучників...</i>	176
<i>Свідер І. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні іноземної мови...</i>	181
<i>Храплива Р., Роляк А. Англійська мова для студентів економічних спеціальностей: особливості формування змісту навчальних програм...</i>	185
СЕКЦІЯ 4. КРЕАТИВНЕ НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ У ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ; ІСТОРІЇ; ПСИХОЛОГІЇ; ПЕДАГОГІКИ; СОЦІОЛОГІЇ; ПОЛІТОЛОГІЇ; ФІЛОСОФІЇ; МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН; ПРАВА ТА ІНШИХ ДИСЦИПЛІН...	189
<i>Бідна В. Соціалізація студентів коледжу в умовах трансформації українського суспільства...</i>	189
<i>Бойко В. Формування креативного мислення при викладанні інформаційних комп'ютерних технологій...</i>	194
<i>Борщовецький В., Мушеник І. Інформаційно-комп'ютерна система для автоматизованого робочого місця інженера...</i>	198
<i>Кардаш О. Формування ціннісних орієнтацій студентської молоді на заняттях української мови та літератури...</i>	202
<i>Кліментьєв В., Попель Н. Підготовка фахівців аграрної сфери в Україні та за кордоном...</i>	206

Людмила СОЛОВЕЙ

*канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови та комунікації,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ*

ПРОГРЕСИВНИЙ РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ У ШВЕЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Національна система освіти України впевнено прямує шляхом модернізації, реформування та інтеграції у світовий освітній простір. Головними ознаками цього процесу є демократизація, гуманізація, гуманітаризація, інтернаціоналізація, технологізація, безперервність, масовість і висока якість освітніх послуг. Оскільки система освіти у Швеції вважається однією з найкращих у світі, вивчення її досвіду може стати корисним для української освіти. Саме завдяки високому рівню освіти і науки та успішній економічній політиці уряду, Швеція демонструє високі темпи зростання промислових галузей і високий рівень життя своїх громадян. З огляду на зазначене, метою публікації є висвітлення прогресивного розвитку вищої освіти у Швеції та виокремлення тих позитивних ідей її досвіду, що можуть бути імplementовані в систему освіти України.

Шведські університети успішно готують фахівців для різних сфер економіки: деревообробної, металургійної, гірничодобувної, лісової промисловості, багатогалузевого машинобудування (електротехнічного, електронного, турбіно-верстатно-, судно-, автомобіле-будування), банківської сфери, целюлозно-паперової, хімічної, текстильної, взуттєвої, та сфери сервісу. Крім того, Швеція є однією із провідних країн світу у сфері охорони навколишнього середовища та у поводженні з відходами. У країні функціонують десятки сміттєпереробних заводів, що використовують технологію «енергія-зі-сміття» [1].

У Швеції нараховується 14 державних університетів, в яких навчається більше 300 тисяч студентів [3, с.139]. Університети пропонують широкий вибір курсів та освітніх програм з різних дисциплін, причому у цьому переліку 600 програм пропонують навчання англійською мовою. З метою залучення іноземних студентів ЗВО Швеції пропонують відвідувати безкоштовні курси шведської мови.

Освітні програми розробляються у відповідності до потреб ринку праці. Разом з тим, усі освітні програми орієнтовані також і на потреби студентів. Їхню думку враховують в процесі вибору контенту навчальної дисципліни, визначення обов'язковості та вибірковості навчальних дисциплін. Належна оцінка ініціативності, застосування студентами критичного мислення і креативності, висловлювання власних думок і розробка цікавих ідей сприяють зростанню відвідуваності занять студентами, підвищенню їхньої пізнавальної активності та мотивації до навчання. Робота у групах під час лекції, на семінарах дає можливість студентам висловити свої думки, застосувати свої таланти, проявити творчість та ініціативу. Високий рівень володіння цифровими засобами оптимізують освітній процес і сприяють ширшому розкриттю потенціалу кожного учасника освітнього процесу.

Як правило, семестр в університеті складається з коротких навчальних курсів, кожен з яких студент вивчає протягом декількох тижнів. Отже, студент має можливість зосередитися на предметі, який він обрав для вивчення. Два рази на тиждень студент відвідує лекції та семінари. Велика увага приділяється самостійній роботі студента і його науково-дослідницькій діяльності, а саме вивченню рекомендованої літератури та виконанню письмових робіт, написанню есе. По закінченню кожного курсу студент складає екзамен.

Особливістю вищої освіти в Швеції є те, що студенти мають право записуватися на курси, вчитися і набирати кредити не тільки в одному університеті, але і в будь-якому іншому в межах Швеції і навіть в деяких зарубіжних ЗВО. Для цього студенту потрібно відкрити сайт єдиного

освітнього порталу studera.nu і оформити заявку на навчання на обраному ним курсі [4, с.126].

В університетах Швеції стосунки між викладачами і студентами будуються на принципах демократичності та довіри. У цьому контексті прикметною рисою університетської освіти є систематичні проведення опитувань студентів (анкети, фокус-групи, інтерв'ю та ін.) щодо компетентності, толерантності, педагогічної майстерності їхніх викладачів. Студенти, більшість з яких одночасно навчаються і працюють, мають можливість обирати і навчатися в тій чи іншій групі, зручній за часом проведення занять або переходити в іншу групу. Разом з тим, попри таку вільність, невідвідування навчальних занять вважається доволі серйозним порушенням. Через пропуск 4-х занять студент втрачає можливість складати залік чи екзамен без повторного курсу вивчення навчальної дисципліни.

Безперечно, великим досягненням університетів є програми, які забезпечують співпрацю освітнього закладу з науковими установами та промисловими підприємствами. З цією метою при університетах створюються дослідницькі центри вищих досягнень, технологічні та індустріальні парки. Завдяки співпраці шведських університетів з науково-дослідними закладами, студенти мають можливість брати участь у різних проектах за фінансової підтримки уряду чи бізнесу, стипендіальних фондів, таких як: Фонд стратегічних досліджень, Фонд розвитку ноу-хау і компетенцій, Фонд міжнародної співпраці вищої освіти і наукових досліджень та ін. [2]. Навчаючись за таким програмами, студенти отримують значну перевагу при виході на ринок праці і відразу по завершенню навчання в університеті стають конкурентоспроможними на ринку праці.

Отже, позитивними ідеями, що потребують детальнішого вивчення і критичного осмислення для використання їх в реформуванні вищої освіти в Україні, можуть стати: активне залучення студентства до організації освітнього процесу та його навчально-методичного забезпечення, орієнтація системи вищої освіти на ринок праці, тісна співпраця університетів з науково-

дослідними закладами, інтенсифікація наукових досліджень в самих університетах та залучення до участі в ній більшої кількості студентів.

Список використаних джерел:

1. Економіка та бізнес-клімат Швеції: сайт Посольства України в Королівстві Швеція. 2022. URL: <https://cutt.ly/FFSWZEd> (дата звернення: 12.04.2022).
2. Нежива О. Освітня модель у Швеції: демократичні засади та особистісна орієнтація. *Освітологічний дискурс*. 2019. №1-2 (24-25). С. 229–241. DOI: <http://doi.org/10.28925/2312-5829.2019.1-2.229241>
3. Салютіна І. О. Швеція (Королівство Швеція). Реформування і модернізація освітніх систем країн світу XXI століття: монографія. 2019. С. 138–149. URL: <https://cutt.ly/PFSEG8l> (дата звернення: 12.04.2022).
4. Шмотіна О. В. Шведська модель освіти. *Науковий вісник МДУ імені В.О. Сухомлинського*. Випуск 1. 33. Педагогічні науки. 2020. С. 124–127. URL: https://dut.edu.ua/uploads/p_307_58746569.pdf (дата звернення: 12.04.2022).

<i>Костюченко І. Креативне навчальне середовище у викладанні історії України...</i>	210
<i>Левчук О., Попель Н. Особливості системи освіти англomовних європейських країн...</i>	215
<i>Mahdiuk O. Creative educational environment creation as a priority field for the development of higher education institutions...</i>	218
<i>Мушеник І. Складові інформаційного освітнього середовища у закладах вищої освіти...</i>	222
<i>Петричка В., Мушеник І. Цифрова трансформація бізнесу...</i>	226
<i>Rack M., Henning S. Transnational education in context of global learning environment...</i>	229
<i>Розпутняк М., Печенюк А. Вплив пандемії на освітні міграційні процеси...</i>	233
<i>Сов'як П., Мушеник І. Процеси та інструменти верифікації якості програмного забезпечення...</i>	236
<i>Співачук В. Організація пошуково-дослідницької діяльності майбутніх програмістів...</i>	239
<i>Шестріков С., Ляска О. Екологічне освітнє середовище як оптимальна умова для особистісного розвитку суб'єктів навчального процесу...</i>	243
<i>Шинкаренко В. Креативне навчальне середовище як умова професійного становлення майбутніх фахівців-аграріїв...</i>	248
<i>Школенко Я., Кірдан О. Особливості формування академічної доброчесності майбутніх педагогів у закладах вищої освіти України...</i>	253
<i>ЗАКЛЮЧНЕ СЛОВО...</i>	255

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні учасники та гості конференції!

Кафедра іноземних мов Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» має честь вітати своїх колег, представників наукової та освітянської сфери України на II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Освітній простір XXI ст.: виклики та перспективи».

Так сталося, що другий рік поспіль ми організуємо нашу щорічну конференцію у непростий час. Так, минулого року – це глобальна пандемія Covid-19, цього року – повномасштабна війна із Російською Федерацією. Такі виклики самі по собі неабияк впливають на освітнє середовище, напрямки та методи наукових досліджень. Окрім того, ми живемо в часи глобальної революції, яка змінює наш спосіб життя, спілкування, мислення, бачення майбутнього і розуміння добробуту. Для того щоб адаптуватися і бути успішним, та й взагалі вижити, нам конче необхідна революція в навчанні, яка поєднувала б перспективні результати дослідження когнітивної діяльності з можливостями негайного доступу до глобальної мережі інформації та знань. Традиційні методи навчання і застаріла модель школи вже не відповідають вимогам сучасності.

Одним з принципів реалізації Державної національної програми «Освіта» (Україна – XXI століття) є гуманізація освіти, що полягає в утвердженні людини як найвищої цінності, у найповнішому розкритті її здібностей та задоволенні різноманітних освітніх проблем. Згідно цього принципу, на сучасному етапі розвитку освіти повинен поступово відбуватися перехід до особистісно-зорієнтованого навчання та профільної освіти, мета яких – створення максимально сприятливих умов для розвитку і саморозвитку особистості учня, виявлення та активного використання його індивідуальних особливостей у навчальній діяльності.

Відтак тематику заходу обрано не випадково, адже науково-педагогічні працівники кафедри мають досвід участі у міжнародних проектах: Еразмус+ K107, співпраця з Корпусом Миру США в Україні; програма «Collaborative